



Jan Hut, Hoogeland aan Zet: "Er ontstaat een netwerk van initiatiefnemers die elkaar weten te vinden en de dingen onderling kunnen regelen. Het praat zich rond, nieuwe mensen sluiten aan." Foto: Peter Modderman.

Niet meer vertellen hoe het moet, maar bouwen aan de eigen kracht van mensen en gebieden. Want van die eigen energie moeten we het de komende jaren hebben. Dat was de insteek van de Plattelandsconferentie 'Zicht op 2020' van Netwerk Platteland en Dienst Landelijk Gebied, op 13 en 14 december in Wageningen.

Energie losmaken in de streek

De Plattelandsconferentie ging niet alleen over die eigen energie, maar bracht ook meteen een andere manier van denken en werken in de praktijk, zodat de deelnemers dat zelf konden ervaren. Met zang en meditatie, in creatieve sessies en door onverwachte sprekers werden de deelnemers uit hun *comfort zone* gehaald en persoonlijk aangesproken: wat heb jij, als persoon, te doen op het platteland? Wat heb jij zelf toe te voegen? Niet alleen vanuit je functie als gemeenteambtenaar, LEADER-coördinator of ondernemer, maar ook in je rol van bewo-

ner, vrijwilliger, mantelzorger. Want daarin zit hem die kracht en die energie. Maar hoe doe je dat in de praktijk en in je eigen gebied? Hoe denk je buiten de gangbare kaders en hoe leg je nieuwe verbindingen? Twee plattelanders aan het woord die op een vernieuwende manier bezig zijn en een vorm vonden in hun eigen gebied.

Jan Hut, Hoogeland aan Zet:

"Vorig jaar won het dorp Zevenhuizen de verkiezing van 'het leukste dorp van Groningen'. Als voorzitter van Dorpsbelangen Ze-

venhuizen vertelde ik tijdens een presentatie hoe we dat hadden aangepakt. Heel simpel: door niets te doen. Maar wel door te zorgen dat iemand de leiding nam. Na afloop van de presentatie kwam Jan Beekman van de provincie Groningen naar mij toe en vroeg: 'Kun je dit ook voor een hele streek?' Zo ontstond Hoogeland aan Zet: geen project met doelen, verslagen, een begin en een einde, maar een proces, met als doel om samenwerking en talent in het gebied zichtbaar te maken en bewoners zich te laten realiseren dat zij het zelf moeten gaan doen.

In het Hoogeland gebeurt een heleboel: bewoners hebben de afgelopen jaren vanuit LEADER ruim 250 projecten gerealiseerd. Maar het zijn allemaal losstaande initiatieven. In eerste instantie hebben we al die mensen uitgenodigd voor een bijeenkomst, om elkaar te leren kennen, om een kijkje bij elkaar in de keuken te nemen, om van elkaar te leren en om ervaringen uit te wisselen.

“Het praat zich rond, nieuwe mensen sluiten aan. Deelnemers willen niet meer stoppen en gaan stuiterend van energie de deur uit.”

Die eerste bijeenkomst was geen groot succes, de deelnemers begrepen niet wat het doel was en wat er van ze verwacht werd. Gaandeweg vonden we een goede vorm en werd het doel duidelijk: samen nadenken over het Hoogeland, niet opgelegd van boven, in een losse vorm. Kom maar met voorstellen. Onze rol is alleen om mensen af en toe aan het denken zetten, om de energie soms wat te sturen en om praktisch het proces te bewaken. Verder mogen de mensen het zelf zeggen en het met elkaar gaan doen. Die rol klinkt heel weinig en is heel veel. Je moet je bescheiden opstellen: wij zijn niet de deskundige. Je moet af en toe op je handen zitten. Je moet onzekerheid kunnen verdragen en vertrouwen hebben. Maar het werkt. Er ontstaat een netwerk van initiatiefnemers die elkaar weten te vinden en de dingen onderling kunnen regelen, vaak zonder grote sommen geld. Het praat zich rond, nieuwe mensen sluiten aan. Deelnemers willen niet meer stoppen en gaan stuiterend van energie de deur uit.”

Mireille Groot Koerkamp, LEADER Salland

“In Salland werken we vanuit LEADER aan een nieuw gebiedsprogramma voor de periode 2014-2020. Een periode waarin er veel gaat veranderen. Vanuit onze ervaring kunnen we natuurlijk zelf heel goed bedenken wat belangrijke thema's zijn. Maar dan kom je vaak uit bij wat je al doet. Logisch, want daar voel je je bij betrokken en dat vind je belangrijk. Maar het is niet altijd wat in de rest van het gebied leeft. Om dat boven water te krijgen willen we in het gebied een proces doorlopen zoals we dat ook op de conferentie hebben gedaan. We zijn begonnen met het interviewen van 60 à 70 bewoners, ook mensen die tot nu toe onbekend waren in ons netwerk, zoals de huisarts, de kapper en de politie. En de werkgroep Salland Breed, die zich sterk maakt voor breedbandinternet op het platteland en waar ik nog nooit van had gehoord. Of een zorginstelling, waarvan

ik via via hoorde dat ze bezig zijn met een interviewronde om te inventariseren wat de doelgroep nodig heeft. Zo hopen we nieuwe verbindingen te kunnen leggen. Begin februari hebben we een eerste bijeenkomst, met net als op de conferentie workshops rond de vraag ‘wat wil ik nou en wat heb ik zelf toe te voegen?’ In een tweede bijeenkomst willen we prototypes gaan maken, zoals op de conferentie. Ik denk dat de methode zelfs beter werkt met deelnemers uit hetzelfde gebied dan wanneer je je moet inleven in de vraag van iemand anders.

Voor deze bijeenkomsten nodigen we in de eerste plaats de geïnterviewden uit, maar iedereen uit het gebied is welkom om aan te schuiven.

Ik hoop dat het proces in Salland oplevert dat er een sterker netwerk ontstaat. Dat mensen elkaar leren kennen en elkaar weten te vinden: wat kan ik voor jou doen en wat kun jij voor mij betekenen? Dat we nieuwe wegen verkennen, maar ook spijkers met koppen kunnen slaan doordat de lijntjes kort zijn. En ik hoop dat het die thema's boven water haalt die écht belangrijk zijn. Thema's die niet uit ons hoofd komen, waarbij we het lobbyen voor eigen belangen voor een groot deel kunnen loslaten, maar waarbij iedereen het gevoel heeft: ja, dáár gaat het nou echt om en dáár willen we samen aan werken.”

Florien Kuijper



Foto: Netwerk Platteland.

Met hoofd en handen bouwen aan een antwoord: het prototype

Prototyperen: niet alleen met woorden of vanuit je hoofd, maar ook met je handen en allerlei materialen letterlijk bouwen aan een antwoord. Op de Plattelandsconferentie werkten mensen in twintig werkateliers samen rond verschillende vragen, van abstract (Hoe mobiliseer je sociale overwaarde?) tot concreet (Hoe organiseren we een seminar over de Doesburgse Eng?), van landelijk (Hoe kun je als overheid een meer faciliterende rol spelen in gebiedsprocessen?) tot lokaal (Hoe kunnen we een fietsroute met kunst creëren in de Alblasserwaard?). Een manier van werken die velen enthousiast maakte en het gevoel gaf: dit klopt, dit is waar het nou echt om gaat.

→ Een verslag van alle werkateliers, met een overzicht van alle prototypen, is te vinden op netwerkplatteland.nl/plattelandsconferentie.